Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ВЕРЕСНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1978 No. 190. VOL. LXXXV

ПРОФ. Д-Р БОГДАН ГНАТЮК ЗНОВУ ОЧОЛИВ ЦЕНТРАЛЬНУ УПРАВУ ОДВУ

Лігайтон, Па. (ПС ОДВУ). — Звичайний 34-ий з черги З'їзд Організації Державного Відродження України (ОДВУ), що відбувся тут на власній оселі ім. Олега Ольжича в днях від 2-го до 4-го вересня 1978 р., однодушно переобрав проф. д-ра Богдана Гнатюка на голову цієї заслуженої організації на чергову дворічну каденцію. Разом з проф. д-ром Б. Гнатюком, як головою, до Центральної Управи ОДВУ були також однодушно обрані: д-р Богдан Шебунчак і Павло Дорожинський — заступники голови, Лев Куделя — генеральний секретар, ред Михайло Панасюк — пресовий референт, інж. Роман Шраменко — організаційний та суспільно-громадський референт, Микола Кавка — культурно-освітній референт, інж. Михайло Белендюк — фінансовий референт, Микола Андрейко — скарбник та інж. Роман Ґелетканич — господарський референт. На вільних членів Центральної Управи були обрані: проф. д-р Петро Стерчо, Максин Скорупський, інж. Богдан Гасюк, Ярослав Стасик та Володимир Процик, а на своєму першому засіданні Центральна Управа додатково ще кооптувала на своїх членів Романа Куделю, Богдана Петріну, Олега Процюка і Олега Бак-Бойчука, як також Степана Селешка для опіки над каплицею на Оселі ім. Ольжича.

Проф. д-р Богдан Гнатюк

До Контрольної Комісії були обрані: інж. Михайло Нич — голова та Василь Марущак, д-р Теодозій Онуфренко, Л. Веремієнко та інж. М. Білий — члени.

Організаційний Трибунал: мгр Андрій Повх — голова та мгр Михайло Середович, інж. Варивода, А. Ґелетканич і проф. Яків Кльований — члени.

З'їзд ОДВУ, яким керувала Президія в складі: ред. Михайло Панасюк — голова, інж. Володимир Варивода і Василь Камінський — заступники та Лев Куделя, М, Курчак, проф. П. Войтович та Ю. Юринець — секретарі, проходив під знаком відзначування 60-річчя Української Національної Революції та 60-річчя Великих Актів 22-го січня 1918 і 1919-го років, передодня 50-річчя створення та діяльности ОДВУ, 50-річчя Першого Конгресу Українських Націоналістів. 45-річчя комуно-московського голодоморства в Україні, 40-річчя вбивства комуно-московським агентом сл. п. полк. Євгена Коновальця та 40-річчя заіснування Карпато-Української держави і 30-ліття публікації ОДВУ „Самостійна Україна''.

До Почесної Президії З'їзду були запрошені: о. д-р Роман Мартинюк, інж. Микола Плавюк, інж. Степан Куропась та Володимир Різник.

Програмову доповідь на З'їзді виголосив колишній старшина УПА Максим Скорупський, а Святочне Слово під час з'їздового бенкету мав ред. Ярослав Гайвас, один з найвидатніших діячів українського націоналістичного руху.

Крім звітування з діяльности за пройдені два роки, в якому відмічено однаково досягнення, як і втрати, дебат над звітами, крім вибору керівних органів на чергові два роки та програмових доповідей, в центрі уваги учасників З'їзду було сучасне положення в Україні та відношення до нього теперішньої американської Адміністрації президента Картера, якому окремою резолюцією висловлено подяку за сміливу оборону людських і громадських прав.

Відносно актуальних справ українського громадського життя у вільному світі, З'їзд висловив беззастережну підтримку для СКВУ і УККА, але виявив велику турботу за долю Державного Центру УНР, бо „останні деклярації відповідальних чинників ДЦ УНР зневірили навіть найгарячіших дотеперішніх їх оборонців, які вірили в можливість повного об'єднання всіх українських самостійницьких і

[Закінчення на стор. 3-ій]

СОЮЗІВКА ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ ГОСТИЛА ПОНАД 4,000 ОСІБ

Союзівка (з. с.). — Чудова літня погода, різноманітні культурно-розвагові програми, спортові змагання та унікальна атмосфера цієї оселі УНСоюзу привабили понад 4,000 відвідувачів з далеких і близьких околиць, в тому велике число молоді, під час довгого вікенду з нагоди Свята Праці, який є традиційним передвісником закінчення літнього сезону. Не без задоволення, але й з помітною дозою ностальгії залишали гості Союзівку в пізніх пополудневих годинах в понеділок, 4-го вересня, прощаючи сонцем позолочені Кетскильські пасма гір і буйнозелену оселю, яка гостила їх протягом цілого літнього сезону, кульмінаційною точкою якого був, власне, цей традиційно многолюдний вікенд.

Немов передбачуючи великий „злет'' українства на Союзівці, дощові хмари змили зелень ще в четвер, щоб у п'ятницю, 1-го вересня, дозволити гостям купатися в блакитно-зеленій воді басейну Союзівки і в проміннях ще літнього, але вже й осіннього сонця. Вони забавлялися до пізньої ночі на терасі павільйону „Веселка'' під зоряним небом до звуків оркестри Союзівки під час першої із трьох забав. В суботу і в неділю оркестри „Темпо'' і „Веселі Часи'' пригравали до танців в закритій авдиторії і на терасі, даючи гостям змогу забавлятись в охолоджуваній залі чи під зорями окрашеним вечірнім небозводом.

В суботу увечері, після закінчення плавацьких змагань, яким приглядались сотні гостей, Союзівка запрезентувала першу із двох мистецьких програм, під час якої дебютувала меццо-сопрано Ірена Вельгаш з Вінніпегу і маестро Володимир Гентіш. Панна

[Закінчення на стор. 3-ій].

ПАПА ІВАН ПАВЛО ФОРМАЛЬНО ВСТУПИВ НА ПРЕСТІЛ СВ. ПЕТРА

Ватикан/Рим. — Чверть мільйона осіб, зібраних на майдані перед базилікою св. Петра, між ними кардинали, патріярхи та королі і президенти й інші високі достойники із сотні країн цілого світу, як і приблизно один більйон осіб у 37-ох країнах на телебаченні були свідками величнього і при цьому скромного церемоніялу формального вступлення на престіл св. Петра 263-го з черги його наслідника, новообраного Папи Івана Павла Першого, минулої неділі, 3-го вересня. Одною із найбільш зворушливих та промовистих сцен цього церемоніялу, показаних на телебаченні, було підступлення до нового Вселенського Архиєрея, який сидів на престолі, маєстатичної постаті глави Української Помісної Католицької Церкви, її патріярха Блаженнішого Йосифа, із заявою вірности та відданости Апостольському Престолові.

Папа Іван Павло почав церемоніял молитвою біля вівтаря, поставленому на гробі св. Петра в базиліці. Опісля він, зодягнений в золототкані, але скромні ризи, в папській мітрі, замість корони, та з жезлом — символом його духового архипастирства, йдучи за процесією понад сотні кардиналів, вийшов перед базиліку, благословляючи зібраних. На майдані перед базилікою був побудований престіл, відповідні приміщення для князів Церкви, а в перших рядах сиділи королі, князі, президенти та інші високі достойники багатьох країн, між ними віцепрезидент ЗСА Волтер Мондейл з дружиною, який очолював 37-членну американську делеґацію. Головною ознакою формального вступлення Папи Івана Павла на Апостольський Престіл було покладення на нього „Паллюм" — стяжки з білої вовни та вишитими на ній чорними нитками хрестами, як ознаки архипастирської влади і гідности. В тому часі ватиканський хор співав „Ту ест Петрус" — „Ти єси Петр!"

До згаданих уже зворушливих моментів церемоніялу належали заяви вірности і відданости новому Вселенському Архиєреєві зодягнених в білі шати кардиналів, які в довгому ряді чекали своєї черги. Деякі з них, клякаючи перед Папою, скидали з голови традиційне червоне накриття. Блаженніший Патріярх Йосиф мав на голові свою білу камелавку і був зодягнений в чорну мантію із червоно-золотим обрамуванням. Щонайменше так виглядало на телебаченні, на якому також серед мас присутніх можна було спостерегти кілька синьо-жовтих прапорів. Опісля під проводом Папи була відслужена Свята Літургія в латинській мові, а Євангеліє, крім латинської мови, відчитано ще в мовах французькій, англійській і грецькій. Були також молитви в еспанській та німецькій мовах. Під кінець св. Літургії дві сотні священиків причащали людей, а Папа запричащав членів своєї родини та паломників з тих місцевостей, де він народився та де душпастирював. Церемоніял відбувся після полудня перед заходом сонця, що щедро освітлювало учасників. Раніше, в своїм щотижневім благословенні для зібраних на площі паломників, Папа Іван Павло порівнював себе до Папи Григорія Першого з 7-го сторіччя, цитуючи його слова: „Прошу, подайте мені рятунковий пояс, щоб я не втопився". „Я кажу те саме, не тільки для Папи, але й для світу" — говорив Папа Іван Павло.

Церемоніял та зібраних на ньому охороняли тисячі звичайної і надзвичайної поліції та інших сторожів безпеки і публічного ладу і спокою. В повідомленнях згадується тільки про деякі демонстрації та заворушення групи молодих людей, скеровані головно проти приявного на церемоніялі арґентинського президента Хорхе Рафаеля Віделя.

Декан Колеґії Кардиналів, кардинал Перікль Фелічі, закладає на плечі Папи Івана Павла Першого Паллюм, що було актом офіційного передання йому наслідства на престолі св. Петра.

МИТРОПОЛИТ НІКОДИМ НАГЛО ПОМЕР ПІД ЧАС РОЗМОВИ З ПАПОЮ

У вівторок, 5-го вересня вранці, як це число „Свободи'' мало друкуватись на пресі, радіовисильні подали з Риму вістку, що цього ж дня у Ватикані під час авдієнції і розмови з новим Папою Іваном Павлом Першим, нагло помер на удар серця 48-літній Митрополит Російської Православної Церкви, Нікодим з Ленінграду. Митрополит Нікодим, другий після Пімена найвищий достойник Російської Православної Церкви в СССР, перебував від місяця в Римі, очолюючи делеґацію тієї Церкви спершу на похоронах Папи Павла УІ і тепер на коронації Папи Івана Павла Першого.

Куба звільнить 1.000 політичних в'язнів

Вашінґтон. — Агенство ЮПІ інформує, що Куба погодилася звільнити 1.000 політичних в'язнів, противників режиму Кастра, які бажають покинути острів і поселитися в З'єднаних Стейтах Америки. Вашінґтон погодився розпочати перегляд покищо 48 тих в'язнів, які виявили бажання переїхати до ЗСА; серед них є також ветерани війни проти Кастра і революціонери з часів пробної інвазії на Кубу, як також кубинські дисиденти. Кастрівську „великодушність'' дуже обережно розглядають офіційні чинники Адміністрації президента Картера, бо це може бути черговий кубинський підступ. Загально у Вашінґтоні вважають, що Кастро бажає наблизитись до ЗСА і покращати відносини з Вашінґтоном, але раніше президент Картер заявляв, що першим кроком до поліпшення відносин Куби із ЗСА є звільнення численних політичних в'язнів, серед яких є також багато американських громадян. Речники Білого Дому заявили, що ЗСА в заміну за „великодушність'' Кастра нічого не обіцяють і також не дають ґарантії, що усі політичні в'язні одержать право в'їзду до ЗСА. „Американський уряд вітає ініціятиву Куби, яка є корисною вказівкою на відтинку людських прав'', — заявив речник Державного департаменту Кен Бровн. Речник департаменту справедливости Терренс Адамсон додав, що група службовців Еф-Бі-Ай, Державного департаменту та Служби Еміґрації і Натуралізації поїде незадовго на Кубу, щоб особисто перевірити 48 аплікантів, які вже внесли прохання на виїзд до ЗСА.

Архиєпископ Яковос зрезиґнував, Патріярх резиґнації не прийняв

Ню Йорк. — Президент Картер цілком несвідомо і певно нехотячи припинився до поважної кризи у взаємовідношенні між первоієрархом Греко-Православної Церкви Північної і Південної Америки, Архиєпископом Яковосом, та Його Святістю Деметріосом Першим, Екуменічним Патріярхом цієї Церкви в Константинополі. Згідно з інформаціями, що їх подано в газеті „Ортодокс Обсервер", видаваній Греко- Православною Архидієцезією Північної і Південної Америки, у виданні з 30 серпня, справа виглядає коротко так:

8-го серпня 1978 Архиєпископ Яковос одержав з Білого Дому телефонічне повідомлення, що президент Картер найменував його на члена 5-особової офіціяльної делеґації Білого Дому, що має взяти участь в похоронах Папи Павла VI, прохаючи рівночасно відповіді, чи Архиєпископ Яковос на це погоджується.

Архиєпископ Яковос найменування прийняв, вважаючи це за окреме відзначення Греко-Православної Церкви в ЗСА та її вірних. Після того, Владика Яковос, виконуючи відповідну канонічну процедуру, поінформував про це Партіярха Деметріоса. Уже чергового дня, в середу 9-го серпня, Архиєпископ Яковос одержав від Патріярха Деметріоса телеграму, в якій Патріярх, відликаючись на рішення Святішого Синоду, інформує Владику Яковоса, щоб він „у найліпшому інтересі Матері-Церкви" відмовився від участи в делеґації Білого Дому на похорон Папи Павла VI. У відповідь на це та не погоджуючись з таким рішенням Синоду, Архиєпископ Яковос черговою телеграмою до Патріярха Деметріоса зголосив свою резиґнацію з посту Архипастиря Греко-Православної Церкви в Америці, згадуючи при цьому, що відклик Патріярха на „найліпший інтерес Матері-Церкви'' піддає думку, що він, Архиєпископ Яковос, про такий інтерес не дбає, або його не розуміє.

У відповідь на цю телеграму, Патріярх Деметріос черговою телеграмою, датованою 14-го серпня, повідомив Архиєпископа Яковоса, що його телеграма з 9-го серпня, згідно з канонічною процедурою, не є резиґнацією, а тільки виявленням бажання зрезиґнувати, чого Патріярх і Синод не приймають.

У міжчасі Архиєпископ Яковос повідомив Білий Дім „з великим жалем", що він не може взяти запропонованої йому участи в делеґації Білого Дому на похорон Папи Павла VI, і чергового дня одержав з Білого Дому повідомлення, що „на жаль" делеґація на похорон Папи Павла вже виїхала до Риму без нього один день раніше, ніж пляновано, але якщо він бажає, то Білий Дім радо включить його в офіціяльну делеґацію ЗСА на коронацію нового Папи.

„Ортодокс Обсервер" в заключенні висловлює надію, що на цьому і закінчиться припадкове непорозуміння в Греко-Православній Церкві.

Нова шпигунська афера потрясла Західньою Німеччиною

Бонн, Західня Німеччина. — Агентство ЮПІ інформує, що західньонімецькі парляментаристи були відкликані з відпустки минулого тижня на спеціяльну сесію парляменту, щоб розглянути нову шпигунську аферу, яка знову потрясла Західньою Німеччиною. Високий урядовець румунської розвідки, який недавно втік на Захід і тепер перебуває під опікою Сі-Ай-Ей, заявив офіційним чинникам західньонімецького уряду, що група комуністичних шпигунів інфільтрувала німецький парлямент. Канцлер Гельмут Шмідт заявив кореспондентам, що сесія парляменту мусить розглянути в першу чергу можливість тимчасового припинення закону парляментарної недоторкальности, щоб дати можливість спеціяльній комісії розглянути закиди. Покищо комісія розпочала слідство проти Йоахіма Брідре-Ґріґера, особистого асистента Еґона Бара, генерального директора урядової Соціял-демократичної партії, до якої належить також канцлер Шмідт. Комісія має намір переслухати сім інших осіб-членів парляменту.

Заповідають черговий собор УАПЦ в Европі з участю Владики Мстислава

Бавнд Брук, Н. Дж. — З консисторії Української Православної Церкви в ЗСА інформують, що минулої неділі, 3-го вересня, одразу після відправи Святої Літургії, виїхав до Европи первоієрарх цієї Церкви, Блаженніший Митрополит Владика Мстислав. У програмі побуту Владики Мстислава в Европі передбачено очолення ним чергового собору Української Автокефальної Православної Церкви, що має відбутися в Англії, та посвячення в неділю, 24-го вересня, новопридбаного храму в Лондоні, який визначено на першу українську православну катедру в англійській столиці. До ЗСА Владика Мстислав плянує повернутись з кінцем цього місяця.

Блаженніший Владика Митрополит Мстислав

НАТО ПОТРЕБУЄ СКРІПЛЕННЯ — КАЖУТЬ МІЖНАРОДНІ ЗНАВЦІ

Лондон, Англія. — Ройтер інформує, що Північно-Атлантійський Оборонний Союз (НАТО) ще є настільки сильний, що він може відбити кожну атаку військ Варшавського Пакту, але він потребує скріплення, бо комуністичні держави вже почали переважати його на морі і в деяких родах зброї — твердять речники Міжнародного Інституту для стратегічних студій у своєму річному звідомленні. НАТО, до якого входять 15 держав, є такою великою оборонною силою Західньої Европи, що його військову силу не можна вже так легко знищити, бо його сили діють в багатьох стратегічних пунктах і їхнє знищення вимагало б великих зусиль противника, — говориться у 119-сторінковому звідомленні Інституту. У звідомленні, яке фахівці згаданого Інституту назвали „Мілітарним баляпсом — 1978-79'', говориться, що НАТО вже не спроможне контролювати ключеві і важливі для оборони Европи морські шляхи, бо совєтська військова фльота настільки зросла, що протиставитись їй НАТО може тільки з допомогою Великої Британії і З'єднаних Стейтів Америки.

Інститут, який має свій осідок в Лондоні, був покликаний до життя в 1958 році, коли почалися посилені збросння і виникла конечність студіювати проблеми безпеки не тільки Европи, але й цілого світу. Працівники Інституту, який не є державною установою, а діє виключно на приватній базі, це науковці з 50-ох некомуністичних країн.

Якщо йдеться про циферні дані про стратегічне озброєння обох надпотуґ, тобто ЗСА і СССР, то вони мало різняться від минулорічного звідомлення. ЗСА мають 2.142 далекобіжних ракет з атомовими головками, але вони дуже уліпшені і їхня нищівна сила майже вдвоє збільшилася. Дальша розбудова цієї зброї залежатиме від поступу в переговорах про скорочення стратегічної зброї між ЗСА і СССР. Совєтський Союз розпоряджає тепер 2.500 стратегічними ракетами і бомбовиками далекого засягу і це число буде радше збільшуватися. Совєтські атомові головки мають куди більшу нищівну силу від таких же головок ЗСА.

На морях СССР переважає ЗСА у підводних човнах, на яких знаходяться ракети з атомовими подвійними головками та які спроможні знищити кожну державу. Воєнна фльота ЗСА, — говориться у звідомленні Міжнародного Інституту, — все ще являється потужною силою, яку мусять респектувати противники.

Окрему увагу дослідники Інституту присвячують Китайській Народній Республіці, яка також розпоряджає невеликою кількістю далекобіжних ракет з засягом 3-3.500 миль. Ці ракети, — говориться в звідомленні, — були перший раз випробувані в Китаю в 1976 році. Китай ще не випробував своїх ракет на Індійському океані, але це не значить, що КНР таких ракет не має. Китай має також деяку кількість ракет з меншим засягом, від 1.500 до 1.700 миль.

Військові спеціялісти звертають увагу, що звіт Інституту побудований на дослідах і докладних звідомленнях численних співробітників, і він є надзвичайно корисним матеріялом для багатьох країн, головно малих, які не можуть дозволити собі на самостійні і, до речі, дуже коштовні досліди.

В Україні поширюють очні травматологічні центри

Київ. — „Радянська Україна" інформує, що республіканський травматологічний і опіковий центр, який був створений на базі Одеського інституту очних хвороб і тканинної терапії ім. Філатова, поширює творення при очних відділах обласних лікарень травматологічні центри для спеціялізованого лікування при складніших пораненнях і опіках очей хворого чи потерпілого, а при особливо тяжких випадках хворого доставляють прямо в республіканський центр.

Крім цієї діяльности, головний центр опрацьовує та розробляє методичні рекомендації своїм відділам, передають своїм колеґам досвід застосування фотолазерної терапії та уміння користуватись ультразвухом та іншими нововведеними методами лікування.

Ці центри також стараються ввести в клінічну практику розпрацьовані в Одесі різні способи пересадження рогової оболонки, методи кератопротезування, що часто уможливлюють повернення зору хворим, які досі трактувалися безнадійними.

Щоб нашому роду не було переводу! На початку нового шкільного року пам'ятайте самі та

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Розчарування для наївних

У серпні 1975-го року лідери 35-ох держав, включно з тодішнім президентом ЗСА Джералдом Фордом і совєтським верховодою Леонідом Брежнєвим, підписали в Гельсінках Декларацію Конференції Европейської Безпеки і Співробітництва. Тепер, три роки після підписання цього ,,кінцевого акту'', багато американських коментаторів і законодавців з ,,розчаруванням'' ствердяжують, що хоча від підписання тієї Декларації дещо поліпшилася співпраця між Сходом і Заходом в ділянках науки і технології, то комуністичні держави, зокрема Совєтський Союз, дуже мало зробили в справі введення в життя тих постанов, які стосуються пошанування прав людини, вільнішого обміну людьми, ідеями та інформаціями, і нарікають, що Москва та її сателіти не звертають надто великої уваги на протести з боку уряду ЗСА та урядів інших країн вільного світу.

Розчарування тих законодавців і коментаторів, що комуністичний бльок, а зокрема Совєтський Союз, мало зробив відносно додержання постанов Гельсінкської Декларації, щонайменше дивні. Адже ще довго перед підписанням тієї Декларації і зразу після її підписання політичні аналітики перестерігали, що Москва підписує Декларацію тільки тому, що в ній Захід фактично визнав кордони совєтської імперії, встановлені під час і після Другої світової війни, та що кремлівські верховоди не плянують змінювати своєї закордонної і внутрішньої політики, погоджуватися на дійсно двобічне роззброєння, на вільніший обмін людьми, ідеями та інформаціями, не думають лібералізувати'' свої диктаторські системи.

І сповнилися перестороги тих аналітиків. В закордонній політиці Москва продовжує ,,експортувати комунізм'' і далі старається поширювати свої впливи на різні обшири. Совєтські ,,дорадники'' і кубинські війська, які виконують доручення Кремлю, втручаються у справи різних африканських країн і далі стараються здобути впливи в районі Середземного моря. Москва рівнож прикладає всіх зусиль, щоб здобути військову перевагу над державами Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), зокрема над Америкою.

Отже факти доказують, що підписання Гельсінкської Декларації не довело до кращих відносин між Сходом і Заходом, а в дійсності від серпня 1975 року погіршилися ці відносини, бо Москва продовжує вести безперервну імперіялістичну та експансіоністичну політику.

Сповнилися теж передбачування коментаторів, що підписання Брежнєвим Гельсінкської Декларації не доведе до жадних значних полегш для населення Совєтського Союзу, ані до жадної ,,лібералізації'' совєтського режиму. Хоча деякі західні диплбомати та деякі дисиденти у Совєтському Союзі і ті, які опинилися на Заході, твердять, що Гельсінкська Декларація спричинилася до того, що Москва тепер ,,більш вразлива'' на закиди із Заходу щодо порушування прав людини в Совєтському Союзі і тому тепер часто старається відбивати ці закиди твердженням, що уряд ЗСА, мовляв, ,,втручається у внутрішні справи СССР'' і нібито зволікає з підписанням нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), то ті самі західні дипломати і ті самі дисиденти підкреслюють, що в Совєтському Союзі не наступили жадні грунтовні зміни накраще на відтинку політичних, національних, релігійних чи загальнолюдських прав. Москва далі жорстоко переслідує інакомислячих, далі обмежує можливості еміграції, далі ізолює населення проти ідей та інформацій зізовні, хоча Гельсінкська Декларація містить постанову про вільний обмін людьми, ідеями та інформаціями. У Совєтському Союзі дальше проходить народовбивча русифікаційна політика під знаком ,,злиття націй'', далі безпідставно запроторюють дисидентів до в'язниць, концтаборів і закладів для умовохворих.

Отже, дивними звучать теперішні нарікання західних коментаторів і законодавців, зокрема американських, що Совєтський Союз не додержується постанов Гельсінкської Декларації, бо, як сказано, ще перед її підписанням і зразу після нього аналітики попереджували про це цілий світ, вказуючи на історичне віроломство і обманливість Москви. ,,Розчарувались'' Москвою тільки наївні люди.

Панас Феденко

КІНЕЦЬ ІЛЮЗІЙ

У Десяті роковини окупації Чехо-Словаччини

Коли в Празі настала ,,політична весна'' 1968 року, то нового секретаря компартії Чехо-Словаччини Дубчека щиро привітала людність тієї країни. Новий уряд, збувшися президента-сталінця Новотного, обіцяв громадянам створити ,,соціялізм з людським обличчям''.

Мало хто думав, що вже самий клич — ,,соціялізм з людським обличчям'' — Москва зустріне як докір ватажкам московського політбюра. Це представляло режим Брежньова як нелюдський, звірячий. Однак, свобода преси, радіопередач і телебачення в Чехо-Словаччині, вільні дискусії і критика попереднього режиму так захопили громадян Чехо-Словаччини, що вони не відчували загрози від комуністичних ,,братніх'' урядів. Де ж таки! Уявити собі, що ці уряди пошлють своє військо в країну, котра 1945 року радісно приймала у себе переможну Червону армію, яка прогнала з Чехо-Словаччини військо Гітлера.

Але в Москві дивилися на події в Чехо-Словаччині з тривогою. Також у Києві Політбюро Компартії України було дуже занепокоєне; радіопередач з Чехо-Словаччини пильно слухали піддані СССР і ,,мотали на вус'': — якщо чехам і словакам вільно заводити у себе нові порядки, то це дає право також народам інших країн совєтського бльоку шукати ,,власного шляху до соціялізму''.

Надії чехів і словаків, що Москва та її сателіти не будуть мішатися до внутрішніх справ Чехо-Словаччини, мали ґрунт у давньому політичному москофільстві, в орієнтації на ,,старшого брата'' ще за царського режиму. За Першої світової війни 1914-1918 рр. у чехів жила мрія, що після поразки Австро-Угорщини буде створене чеське королівство на чолі з монархом із роду Романових.

Політичне москофільство жило й у комуністичному русі Чехо-Словаччини: після Першої світової війни Комуністична партія тієї країни була найчисленнішою між компартіями Західньої Европи. Казав мені якось у розмові соціял-демократ Франтішек Совкуп, голова Сенату Чехо-Словацької Республіки, що комуністи в тій країні не мали б такої популярности, коли б комуністичний рух приходив із Німеччини або Угорщини, а не з Москви, столиці ,,слов'янської'' держави.

Це романтичне ,,слов'янофільство'' засліпило очі чехам і словакам в 1968 році, вони не бачили небезпеки і просто не уявляли собі, що Брежнєв за солодкими словами — ,,ето ваше дело'' — готував, разом зі своїми васалями, ніж у спину чехословацькій політичній весні.

З приводу десятиліття окупації Чехо-Словаччини ,,братніми арміями'', що сталася 21 серпня 1968 року, на телебаченні вільних країн виступали чеські й словацькі еміґранти — діячі Комуністичної партії в час агресії: Млинаржик, Ґолдштюкер, Пелікан та інші. В своїх заявах вони признають свою наївність, бо сліпо вірили ласкавим словам Брежнєва та інших московських ватажків. Позатим, ці промовці ствердяжували недостатню твердість, несміливість провідників своєї партії та уряду в переговорах з московськими ватажками: Дубчек, Чернік, Свобода, вивезені до Москви після окупації Чехо-Словаччини в серпні 1968 року, підписали договір про залишення совєтського війська в Чехо-Словаччині. Тільки Франтішек Кріґель (родом із Галичини) відмовився підписати той ганебний документ, продиктований у Москві, котрий можна хіба перекласти на просту мову словами української приповідки: ,,Прости мене моя мила, що ти мене била''...

Під час агресії на Чехо-Словаччину пущено з Москви леґенду, мовляв, група чехо-словацьких комуністів просила Брежнєва послати ,,братнє військо'' до Праги та інших міст ,,рятувати соціялізм'' перед небезпекою фашизму... Минуло десять років, але й досі імена тих ,,патріотів'', що кликали ,,допомогу'' з Москви, нікому невідомі.

Довір'я до добрих намірів ,,старшого брата'' було в Чехо-Словаччині таке велике, що ніхто не звертав уваги на приготування військових сил совєтського бльоку до аґресії на Чехо-Словаччину. Не вважали також на маневри армії Варшавського Пакту на території Чехо-Словаччини та на наради ватажків СССР, Польщі, Угорщини, Східньої Німеччини та Болгарії.

Дубчек, Свобода та інші вірили ,,братнім поцілункам'', якими наділили своїх жертв Брежнєв з товариством своїх гостителів у Братіславі напередодні окупації Чехо-Словаччини. Це неначе сцена із Гетсиманського Саду. Про Юду, що поцілунком своїм зрадив Ісуса ворогам, написано в Євангелії: ,,І лобиза, Єгоже предаде''...

Минуло десять років. В Чехо-Словаччині не чути вільного слова. Там ,,усе мовчить, бо благоденствує''... Щоб задушити всяку опозицію, режим, поставлений з волі Москви, нищить культурні сили країни: кожний незгідний з режимом не знаходить праці, навіть найнижче оплаченої. Його діти не мають доступу до освіти. В Чехо-Словаччині нема нормального забезпечення матеріяльних потреб людности. Поширене хабарництво. Зате алькогольних напитків є доволі: це ,,опіум народу''.

Пропали давні ілюзії, панує політична безнадійність. Люди ховаються в свої приватні буденні справи. Чеський патріот Ян Амос Коменський, сучасник Б. Хмельницького, писав про ,,Spes fallaces'' після руїни плянів визволення свого краю.

Фальшиві надії пережили чехи і словаки в році 1968.

Михайло Кушнір

МОСКОВСЬКИЙ ,,ГУМАНІЗМ''

[2]

Читаючи наведені нижче цитати, треба пам'ятати, що слово ,,соціялізм'' вжито в них, як камуфляжне окреслення комунізму:

,,Коли підсумувати населення країн, які здійснюючи соціялізм, наздогнали цивілізаційний рівень, зобов'язуючий двадцяте століття, з населенням відсталих або колоніяльних країн, які завдяки соціялізмові доженуть цей рівень завтра, то маємо три чверті населення всієї земної кулі. Решта, четверта частина, — це мешканці передових капіталістичних країв" (а — 232/1976).

,,Охоплення всієї земної кулі соціялістичною ідеологією, як такою, що служить потребам величезної більшости й мобілізує цю більшість — є неминуче". (б—113/1977).

,,Правдою є, що країни соціялізму ввійшли в новий період, який шляхом розвоєвого скоку урухомлює нові засоби ідеологічних сил соціялізму" (а — 319/1977).

,,Бльок соціялістичних країн настільки могутній, що може дозволити собі турбуватися долею не тільки тих людей, які до нього належать, але також засадничо долею людей, без уваги на те, чи ті люди живуть в країнах соціялізму, чи капіталізму" (б — 14/1977).

,,...Комунізм сприймає всі історичні й сучасні загальнолюдські культурні вартості" (г — 6/1978).

,,Завдання втримати мир вимагає збільшення атракційної сили комунізму в майже одній четвертій частині світу" (в — кн. 2/1978).

,,Невже можна, однак не глянути глибше і не ствердити, що теперішня мирова акція комуністичного табору є реалізацією гуманістичного дбання у світовому маштабі за долю кожною людини..." (б — кн. 2/1978).

,,Теперішній стан є початком нового періоду розвитку культурної експансії соціялізму, періоду, який є природним наслідком росту суспільно-господарської потуги соціялістичних суспільств" (г — 5/1977)

,,Успіх соціялістичної держави є завжди успіхом соціялізму. Тому є очевидним, що провідна соціялістична держава може в період природного розвитку ідеологічних сил соціялізму прийняти, в інтересі цілого людства, сміливу й зобов'язуючу лінію міжнародної політики" (а — 72/1977)

,,Отже, одною з головних теперішніх цілей радянської політики є боротьба за послаблення можливости аґресій шляхом приєднування якнайбільшої кількости буржуазних сил на позиціях невтральности" (в — кн. 3/1975).

Засадничою тезою большевиків у теперішньому періоді є твердження, що перемога комунізму в світі — річ неминуча. На думку Москви це не тільки тому, що ,,три чверті населення земної кулі" дісталися під вплив комунізму, але й тому, що в решті, отій ,,одній четвертій частині", чимраз більше множиться тип симпатиків комунізму.

,,Беручи річ практично, — твердять комуністичні теоретики, — в житті кожного думаючого европейця і азійця доконується, на основі правдивих чи фальшивих передумов, постійний процес порівнювання комунізму й капіталізму... На жаль, ті симпатики комунізму ще не рішені, і треба допомогти їм прийняти рішення".

Тими симпатиками, твердять московські пропаґандисти, є ,,суспільні середовища, які бачать, що майбутнє світу належить до соціялізму, бачать і активно протидіють воєнній агресії, а водночас відкладають момент приєднання до соціялістичного табору... Наприклад, велика частина мислячої французької інтеліґенції, чекаючи на соціялізм у своїй країні, вважає однак, що буде ліпше, коли соціялізм прийде у пізнішій стадії свого історичного розвитку".

А ось ще про ролю, що її комуністи у теперішній фазі хотіли б приділити християнським Церквам Заходу. Цитату вибираю з книжки Б. Пясецького, польського католицького режимового проґресиста, — ,,Ідеологічна динаміка міжнародних подій":

,,Явище віруючих людей, які будують соціялізм, є передусім характеристичне для соціялістичних країн. Коли, однак, ідеологічний вплив віруючих людей тих країн на інші релігійні суспільності зісумувати з проґресивними течіями в католицизмі і західньо-европейському християнстві, то матимемо явище з поважною перспективою суспільного впливу".

І врешті:

,,Відмінність цього типу союзників соціялізму полягає в тому, що розбіжність своєї постави з деякими засадами марксизму-ленінізму трактують вони, як внутрішню справу зростаючого соціялістичного світу, і вважають, що їхнім, як теоретичним, так і практичним суспільним завданням є сприяти перемозі соціялізму, будованого партіями робітничої кляси".

(Далі буде)

Остап Тарнавський

ДОРОГОВКАЗ

(Слово на відзначуванні 15-річчя від смерти Івана Багряного, в залі церкви св. Покрови у Філядельфії, в неділю 27 серпня 1978)

У цей день відзначування п'ятнадцятиліття від смерти Івана Павловича Багряного хочеться пригадати не ту сумну і жалобну дату, а радше радісну й надійну, бо й сама особовість Івана Павловича — така радісна і животворна — вимагає радше похвального святкування ніж жалобної панахиди. Скоро сповниться двадцять років від дати, коли дехто з нас мав нагоду і честь вітати Івана Павловича тут таки в нашому місті, на головній станції, коли він вперше і — на жаль — востаннє прибув до нас на американську землю. Як сьогодні пригадується його впевнена хода, його піднята вгору голова, з високим розумним чолом і відкритим обличчям, сміливий погляд бистрих очей, що представляли людину розумну, відверту і простолінійну з широким поглядом на життя і людей. Ці прикмети свого характеру Іван Павлович скоро і виявив у своїй діяльності в нашій громаді. Він прибув був тоді на Перший з'їзд українських письменників в еміграції, як один із передових представників української літератури на еміґрації. Поява Івана Павловича на цьому першому з'їзді українських письменників, що його зорганізувало Об'єднання Українських Письменників в еміґрації ,,Слово" в Ню Йорку, мала вирішальне значення і для програми з'їзду і для літературної діяльности письменників на еміґрації взагалі. У своїй промові Іван Павлович точно визначив, що немає окремої еміґраційної літератури, але існує один-єдиний український літературний процес, що його творять і письменники в Україні і ті, що в еміграції. Це була не тільки заява, це було основне визначення ролі літератури і ролі українського письменника в творенні української вільної культури. Багато з наших колеґ відчули вперше це повновартісне, але й одночасно зобов'язуюче визначення, що додавало їм снаги і відваги продовжувати свою літературну діяльність у несприятливих еміґрантських обставинах життя.

Заява Івана Багряного на Першому з'їзді українських письменників на еміґрації випливала не тільки з його переконання в відповідальності українського письменника перед українською культурою, але й була подиктована політичним розумом, що кермував усією діяльністю цієї передової, непересічної людини — і письменницькою, і публіцистичною, і громадською, і політичною. Ще далеко до того часу, коли слова протесту проти тиранії російсько-большевицької імперії пронеслись у світ, Іван Павлович уже під кінець Другої світової війни палким памфлетом ,,Чому я не хочу повертатися до СРСР" визначив позицію українського політичного еміґранта в боротьбі за повні національні і людські права. У своїй політичній діяльности Іван Павлович підкреслював ту ж саму єдність еміґрації з українським народом в боротьбі за повні національні і людські права. І в політичній діяльності він визнавав один процес національного росту і боротьби за незалежність, вважаючи себе громадянином тієї української держави, що її створив і здобув український нарід в Українській Народній Республіці. Не даром Іван Багряний був одночасно і заступником голови Об'єднання Українських Письменників на еміґрації ,,Слово" і заступником президента Української Народної Республіки (сповняючи раніше відповідальні функції заступника голови, а далі голови Української Національної Ради). З тією самою вірою і тим самим переконанням, що існує і може існувати тільки один літературний процес, він вірив, що може і мусить існувати один процес боротьби за державну незалежність. Тому то він вважав свою діяльність на чужині продовженням діяльности, розпочатої в Україні, і постійно жив у повному духовому зв'язку з Україною.

Непересічний письменницький талант Івана Багряного забезпечив йому місце в українській літературі, але й промостив йому шлях до чужинецького читача. Деякі його романи (,,Тигролови", ,,Сад Гетсиманський") були перекладені на світові мови, англійську, французьку, німецьку й інші; роман ,,Тигролови" став популярною лектурою молоді в багатьох країнах. І в літературі Іван Павлович відбив свій політичний розум і глибокий патріотизм. Ці твори характеризує не тільки мистецтво письменницької майстерности, вони сповнені тим українським духом повнотворчої і життєздатної української людини, що хоче і вміє обстояти своє право на гідне людське і національне існування, не зважаючи на всі ворожі затії ворогів українського народу на повне його знищення. Твір Івана Багряного ,,Огненне коло", що до сьогодні не має відповідного визначення, позначений глибокою турботою письменника про долю українського народу, розбитого ворожим підступом і ворожими політичними маніпуляціями. Громадська відвага і відчуття глибини української національної

(Продовження на стор. 4-ій)

Іван Близнак

БОЙКІВСЬКІ ДІТИ У ЛЬВОВІ

(Авдієнція в Митрополита Андрея)

Це було в перших днях червня 1938-го року. Тоді був я ще молодим учителем у селі Дидьовій, Турчанського повіту, на Бойківщині. В Карпатах стояла тепла соняшна весна.

В таку пору, після дбайливої підготови, вибрався я з групою одинадцятьох школярів на прогулянку до Львова. Хотілося мені показати їм столицю Західньої України, з її релігійним, культурним і економічним життям нашого народу.

Увечері прибули ми поїздом на головний двірець Львова, а звідти від'їхали трамваєм на Личаків. Там примістилися ми на стриху гостинного дому емеритованого вчителя, що вчив раніше в моєму родинному селі.

Всі діти були одягнені в чистеньку, бойківську народну ношу, з лейбиками й ходачками включно. Незвичайний одяг малих бойченят уже в трамваї звертав на дітей увагу пасажирів. Проїжджаючі українки підступали до них, гуторили з ними, а на прощання обціловували їх загорілі сонцем личка.

Наступного дня раненько почалася наша мандрівка по Львові. Спершу поїхали ми в серце українського життя, на Руську вулицю. Там ми оглянули Успенську церкву, відвідали ,,Просвіту'', ,,Дністер'', ,,Наукове Т-во ім. Шевченка'' й його книгарню та редакцію і друкарню ,,Діла''. Звідси пішли ми познайомитися з видавництвами Івана Тиктора. Всюди вітали нас дуже ввічливо.

Втомлені враженнями, вступили ми до крамниці ,,Маслосоюзу ''. Після ситої і смачної перекуски, яку ми одержали безплатно, подалися до головної мети нашої прогулянки — на Святоюрську гору.

Оглянувши собор св. Юра, ми постукали в двері палати Слуги Божого, Митрополита Андрея Шептицького. **Відкрились двері й дижурний священик з жалем сповістив нас: ,,Екселенція ще хворі й нікого тепер не** приймають''. На личках дітей з'явились вирази глибокого розчарування. Вони ж готувалися привітати Князя нашої Церкви від усіх бойківських дітей, поклонитись йому доземно й просити благословення.

Розчаровані невдачею вступили ми до Народної Лічниці. Привітний лікар щойно почав знайомити нас зі шпиталем, як пролунав дзвінок телефону. Лікар підхопив слухальце, вислухав розмову й передав нам радісну вістку: ,,Екселенція довідалися про дітей з Бойківщини й, хоч недужі, приймуть їх на авдієнцію''. Личка дітей заясніли радістю. Їх мрія сповнялася.

Оживлені успіхом вернулися ми до митрополичої палати й увійшли в простору ждальню. Через кілька хвилин відкрились широкі двері до прийомної кімнати. Перед нами з'явилась у візочку велична постать Князя Церкви. Його голубі очі ясніли батьківською усмішкою, а лице — безмежною добротою. Його права рука піднялась угору й, благословляючи нас, запрошувала підійти ближче.

Тоді діти проказали короткий привіт і заспівали бойківську народну пісню. Потім підходили одинцем до візочка, клякали перед Великим Владикою, цілували його руку й з ним розмовляли. Для кожної дитини мав Митрополит якесь цікаве питання. Кожну дитину благословив своєю ласкавою рукою і обдарував малою іконою. На закінчення авдієнції діти прочитали разом коротенький віршик й заспівали многолітствіє. Відтак подякували за незабутню зустріч і, прийнявши благословення для всіх бойківських дітей, вийшли з палати.

Наступного дня раненько ми вирушили оглядати українські фабрики: ,,Фортуну нову'', ,,Елеґант'', ,,Луну'' і ,,Пражінь''. Також відвідали ми ,,Маслосоюз'', ,,Земельний банк'' і ,,Центросоюз''. Всюди нас радо вітали й щедро обдаровували.

На третій день залишились нам музеї й видавництво ,,Світ дитини''. Ще того самого дня по полудні повні вражень і переживань від'їхали ми поїздом додому. В дорозі діти записали собі в нотатниках, про що можна оповідати, якби хтось цікавився нашою прогулянкою. І вони захованих у серці таємниць не зрадили. Бо коли польська поліція допитувала їх, де ми були й що бачили, переповідали тільки **про те, що мали записане.**

Тож тим дорогим конспіраторам в сороколіття разом пережитого вписую в альбом спогадів цю незабутню в нашому житті подію.

Папа заповідає активну ролю Церкви в дипломатичному житті

Ватикан. — Ассосіейтед Пресс інформує, що Папа Іван Павло І-ий зустрівся минулого тижня з закордонними дипломатами, акредитованими у Ватикані, і заявив, що Свята Столиця радо допомагатиме державам знаходити кращу розв'язку великих проблем світу, до яких належать політика детанту, роззброєння, мир і справедливість тощо. Папа вважає, що роля Католицької Церкви у світі є особливо важлива, бо вона формує сумління людства, пригадує йому про фундаментальні принципи, на яких опирається цивілізація і дружні взаємини між людьми.

Вживаючи перший раз публічно французької мови, Святіший Отець знову повторив, як у першому дні свого понтифікату, що він продовжуватиме розпочате діло своїх попередників Івана XXIII і Павла УІ в ділянках людських прав і закріпленні світового миру. Очевидно, Папа Іван Павло І-ий свідомий того, що завдання Церкви відмінні від завдань державних урядів і тому Апостольська Столиця забирає голос більше у гуманітарних справах, а менше у політиці.

Дипломати 51 країни взяли участь у першій зустрічі з новим Папою. Дипломатів по черзі представив Папі декан амбасадорського корпусу Джуліо Антоніо Торез Арріоля з Ґватемалі, після чого Папа виголосив своє звернення до дипломатів. В кінці зустрічі Святіший Отець передав своє благословення країнам, репрезентованим на зустрічі їхніми амбасадорами і всім ,,людям на землі". В кінці зустрічі він розмовляв приватно з кожним дипломатом.

Агентство пригадує, що до Риму з'їхались багато голів держав і офіційних представників, серед них віцепрезидент ЗСА Волтер Мондейл, які брали участь у першій Службі Божій, що її відправляв новообраний папа Іван Павло І-ий в неділю, 3-го вересня ц. р., на площі св. Петра в Римі.

,,Куба єднає молодих..." і дістає гроші

Київський журнал ,,Україна" інформує, що в столиці Куби — Гавані, 28-го липня, відкрито XI Всесвітній фестиваль молоді і студентів, де з'їхались понад 20 тисяч юнаків і дівчат, щоб ,,розповісти про те, як народи світу борються за краще життя, продемонструвати своє прагнення жити в мирі і дружбі". ,,Куба єднає молодих", — далі віднотовує журнал, бо впоряд з ,,посланцями" всіх союзних республік у фестивалі бере також участь понад 150 українських ,,ударників комуністичної праці". Завчасу готуючись до фестивалю, понад сім мільйонів молодих працівників Української ССР працювали у ,,Всесоюзному суботнику", передаючи зароблені гроші до фонду фестивалю. ,,Комсомольці одного лише Львівського автобусного заводу внесли 300 тисяч карбованців — вагомий внесок" української молоді в подарунку Кубі, — пише журнал ,,Україна".

Розбився совєтський шпигунський літак

Осло, Норвеґія. — Пресова служба ,,ЮПІ" інформує, що совєтський літак-шпигун розбився на норвежській частині Льодовитого океану. Норвежський радіооператор поінформував з острову Гопен, розташованому на Шпіцберському Архіпелазі, що було знайдено тіла трьох літунів біля цілком розбитого літака.

Цей літак-шпигун мав би бути типу ,,ТЮ-126" — совєтський еквівалент американського ,,Боїнґ Е3а", який має наймодерніше устаткування для шпигунських цілей.

Совєтське посольство заявило, що Москва не була поінформована про ,,аварію літака".

ПРОФ. Д-Р БОГДАН ГНАТЮК...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

соборницьких політичних сил власне на базі Державного центру УНР" — сказано в з'їздовому повідомленні.

З'їздові ОДВУ надіслали свої архиєрейські благословення Митрополит УПЦ в ЗСА Блаженніший Владика Мстислав, Митрополит УКЦ в ЗСА Преосвященніший Архиєпископ Йосиф Шмондюк і Стемфордський Єпарх УКЦ Преосв. Василь Лостен. Письмові привіти для З'їзду надіслали: голова Проводу Українських Націоналістів д-р Денис Квітковський, Представництво Державного Центру УНР в Америці, СФУЖО, СУА, СУМА та багато інших.

Усні привіти під час З'їздового Бенкету виголосили: заступник президента СКВУ інж. Микола Павлюк, від Централі УККА проф. д-р Петро Стерчо, голова Українського Золотого Хреста д-р Марія Квітковська, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу д-р Мирон Куропась, д-р Мирослав Чаповський від УБСоюзу, Михайло Голець від СУК „Провидіння та інші, а „Слово навесело" мав один із основоположників ОДВУ та найвидатніших його діячів, інж. Степан Куропась. Господарем Бенкету був проф. д-р Петро Стерчо.

Ред. Ярослав Гайвас у виголошеному під час Бенкету святочному слові провів аналізу української визвольної боротьби за останні 60 років, зупинивши увагу зокрема на вкладі в цю боротьбу сл. п. полк. Євгена Коновальця. Доповідач наголосив, що без постійної визвольної боротьби немислиме є визволення, і тому треба напружувати всі сили та зосереджувати всі зусилля, щоб допомогти в цій боротьбі Нескореним в Україні.

Бенкет започаткував молитвою о. д-р Роман Мартинюк, а закінчив молитвою о. митрат Степан Біляк. У повідомленні із З'їзду сказано, що він проходив в атмосфері дружньої діловитости 62 делегатів від 19 Відділів та трьох делегатур, в чому була велика заслуга предсідника З'їзду, ред. Мих. Панасюка.

З'їздові комісії, зокрема Номінаційна, Резолюційна, Фінансово-господарська, Мандатна та Просьб і скарг діяли під головуванням інж. Богдана Гасюка, д-ра Петра Стерча, інж. арх. Василя Нагірняка, Степана Кричука та Володимира Різника.

Одночасно відбулися Загальні Збори Українського Визвольного Фонду — братської організації ОДВУ, — які переобрали на голову д-ра Володимира Михайлова. Також відбулася конференція братнього Українського Золотого Хреста, що радила повних два дні під проводом своєї голови д-р Марії Квітковської.

Полісся — край цілющої продукції

„Таємничою леґендарною країною, що нагадує в мініятюрі Єловстонський парк у стейті Каліфорнія, з безліччю своєрідних географічних явищ, називав цей чудовий неповторний край відомий вітчизняний дослідник природи академік А. Тутковський", —

пише київська „Молодь України". На Поліссі, — інформує „Молодь України" є незвичайна розмаїтість рослин, якої важко знайти в іншому місці, і які ще й досі не описані в жадній ботанічній літературі. Є тут: рідкісний скельний дуб, темна береза, папороті, хвощі, азалія, яка дійшла ще з дольодовикового періоду і багатство трав'яної рослинности. Самих тільки лікарських рослин буде зі сто родів — „природна аптека", — називає рослинність Полісся газета.

У Житомирі створено першу і покищо єдину в Україні фабрику перероблювання лікарських рослин. Продукція житомирської фабрики знана скрізь по всій країні, зелові лікарства експортують за кордон, використовують їх більш як на тридцяти хеміко-фармацевтичних фабриках, щоб виготовити різні лікарства. Із житомирської фабрики щоденно пересилають до аптек сотні кілограмів цієї цілющої продукції, якою обдаровують людей поліські трави.

Кажуть гуцули чим радіти

У київському журналі „Україна", в рубриці „Десята п'ятирічка: земля і люди", надруковано статтю „Сусіди сонця". Стаття переплетена піснями „сьогодення", наприклад: „Веде чабан, веде Венгрин отари до плаю. І трембітою лунає слава над горою: горить Зірка трудовая на грудях героя". Цього роду „соцреалістичних прикрас", що мають нагадувати давні коломийки, доволі у цій статті. Є й світлини розкішно повбираних гуцулів — „ударників", очевидно театральні фотомонтажі, а не справжні фотографії з життя гуцулів. На знімках — „визволені" гуцули — „герої соціялістичної праці", — як їх називає журнал „Україна". Є на світлині і „дєдьо" в гуцульському киптарику, а на грудях в нього — медаля на медалі. Всі тут гуцули ... вдоволені, щасливі, бож як стверджує журнал „Україна" — „з добрими гараздами прийшли на своє свято тваринники колгоспу „Карпати", які ще в квітні виконали трирічний плян виробництва і продажу державі м'яса. Тому, мовляв, і ... „радість велика".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Приємна несподіванка

Саме так можна назвати зустріч із відомою американською письменницею для дітей, Марією Галун Блок, що відбулася з ініціятиви 84-го Відділу СУА (Далекий південь Чікаґо) 4-го серпня ц. р.

Пані Блок на кілька днів зупинилась в нашім місті й ласкаво запропонувала показати нам прозірки з її подорожі в 1977 році до України та розповісти про свої враження. Звичайно, серпень — це кульмінаційний пункт літньої летарґії, і мало чим можна заманути нашу публіку в такі дні. До того ж це всього-навсього п'ятниця, зовсім не варта енерґійних зусиль.

Але ми ще ніколи не бачили Марії Блок, що живе в далекім Денвері; моторні й розумні жіночки 84-го Відділу метнулись туди-сюди, пустили в рух усю можливу аґітацію й пропаґанду, колесо закрутилося і зустріч відбулась.

У гарній залі Інституту Модерного Мистецтва зібралось шось із двісті осіб різного віку, від дошкільнят до емеритів. Почали вчасно, бо заля була вже повна, а коли стали надходити „пізні Івани", не вистачило й стільців.

Голова Відділу, пані Людмила Кодельська, привітала дороґу гостю, а Ганна Черінь познайомила з нею присутніх. Марія Галун Блок — це, мабуть, єдина, американська професійна письменниця українського роду. Вона знана із звідомлень нашої преси, особливо тепер, коли журнал „Наше життя" друкує серіями її повість „Тітка Америка" в українському перекладі. Досі опубліковано 16 її книжок, з яких чимала частина заторкує українські теми та проблеми. Хоча письменниця народилась у Ґаличині, вона прибула до Америки чотирилітньою, і перша її мова була мова її батьків — українська. Там, де мешкала родина Галунів — у Клівленді та в Еванстоні, поблизу Чікаґо, не було тоді таких добрих шкіл українознавства, як тепер, але батьки, як могли навчали свою доньку рідної мови, звичаїв та культури. Добре виховання лишилось в душі Марії, і вона, навіть проживаючи здебільшого в англомовнім оточенні зберегла українську мову, якою говорить вільно й без акценту. Закінчивши гімназію, пані Марія здобула вищу освіту в Чікаґськім університеті, де познайомилась і одружилась із своїм професором літератури. Коли народилась донька, пані Марія покинула фахову працю економіста й присвятилась вихованню дитини; а що вона ще з юних літ мала нахил до писання, то почала записувати свої розповіді. Послала дещо до дитячого журналу — і прийняли; дальші спроби привели до появи книжки „Денні Дофер" у 1946 році, і так Марія Галун Блок стала писати професійно.

Марія Блок знайомить американських юних читачів із нелегким життям української дитини в іншокультурнім світі, в якім вона хоче бути „такою, як усі", і все ж лишитись вірною своєму народові, своїй незамінній батьківщині. Якщо говорити про національну свідомість письменниці, можна зауважити, що Марія Галун Блок має почуття більшевартости. Без жадної принуки, сама собі вона взялась за місію введення українських тем в американську літературу, робить те систематично, скромно й безпретенсійно. Це справді велика допомога українській справі, і її працю серед неукраїнського середовища можна порівняти з діяльністю двох інших Марій — Марії Марко Вовчок та улюбленої нашої Марусі Бек.

Остання новина з творчих плянів письменниці — вона викінчує свій перший твір для дорослих — роман з часів Ярослава Мудрого. Під час своєї подорожі минулого року, пані Марія обходила пішки вулиці київського Подолу, де відбуватимуться події її твору.

Прозірки, що їх зробив зять пані Блок, дуже добрі, чіткі й давали уявлення про деякі зміни в Україні протягом останніх літ. Як звичайно, влада і цим разом пильно стежила, щоб туристи фотографували тільки те, що дозволено. Мало не зі сльозами пані Марія розповідала, як її не допустили відвідати рідне село Комарну. Помітно пожвавлення патріотичного зацікавлення серед населення, що виявляється в культивуванні музеїв (новина — села — музеї під відкритим небом, де домінують пречудові дерев'яні церкви), а також в деякому спротиві до наказів міліції чи зверхників. Київ, Одеса, Крим пишаються обновами, але Львів і далі занедбаний, напевно за те, що там найміцніше тримається дух спротиву.

Присутні з великим зацікавленням сприймали виступ нашої гості, задаючи їй безліч запитань. Ще перед початком вечора ми пропонували їй зачитати нам хоч один уривок із своїх творів, але американська тверезість змусила її відмовитись від цього — бо показ забрав понад дві години, а запитання й розмови поглинули решту часу. Книжки, що вона привезла з собою, були миттю розкуплені — треба було б більше. Наші люди не тільки самі їх хотіли читати, але й мали намір дарувати їх американцям для ознайомлення з українцями.

Шкода було, що задля зручности наша гостя давала пояснення англійською мовою. Нам було б миліше послухати її українську...

А ще прикріше, що, в тон їй, присутні до неї, та й навіть між собою, також говорили по-англійськи. Перед ким вони хотіли „пописатися?" Аж деякі малі зловтішно завважили: „Ага, мамо, а ти мені наказуєш говорити по-українськи!"

Чікаґівці ще хотіли би побачитися з Марією Галун Блок, і сподіваємося, що така нагода ще трапиться і що ми поговоримо з нашою письменницею нашою спільною рідною мовою.

Ганна Черінь

СОЮЗІВКА ПІД ЧАС СВЯТА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

Вельгаш, якій всього 21 рік, виконала 13 українських арій, композицій і пісень під фортепіяновий акомпаньямент проф. Ігоря Соневицького і при вщерть виповненій залі. В. Гентіш, який рівнож вів конферансьє, забавляв гостей сатиричним монологом на актуальну тему дня — тенісові і плавацькі першенства УСЦАК за нагороди УНСоюзу, „Свободи", „Українського Тижневика" і Союзівки.

В неділю увечері на Союзівку загостила із сусідньої оселі СУМА в Елленвіллі, Н. Й., духова оркестра „Трембіта" з осередку СУМ в Монтреалі, яка виконала кілька пісень над басейном оселі для численно зібраних гостей. Всі пісні і композиції аранжерує для оркестри Ростислав Куліш, а її диригентом є молодий музиколог Юрій Кульчицький. В перерві з акордеоновим сольо виступив провідник оркестри Союзівка Алек Худолій. Під час обидвох мистецьких програм маестро Гентіш представив гостюючих на Союзівці головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса з дружиною, заступницю головного предсідника Марію Душник з чоловіком д-ром Володимиром Душником, головного контролера д-ра Богдана Футея з дружиною, головного радного Миколу Хоманчука з дружиною, почесних членів Головного Уряду Йосипа Лисогора, д-ра Ярослава Падоха і Романа Слободяна, присутніх секретарів і організаторів Відділів УНСоюзу, „урядуючу" Міс Союзівку Арету Ракочу і її попередницю Аннетку Харук.

Ще довго після закінчення тенісових першенств в понеділок по полудні молодь дослівно обложила басейн і терасу павільйону „Веселка", насолоджуючись гарною погодою, приємно проведеними днями — і обіцянками зустрітись знов за два тижні під час традиційного Дня УНСоюзу, 16-17 вересня, поєднаного з вибором нової Міс Союзівки та атракційною культурно-мистецько-спортовою програмою напередодні осіннього сезону.

Помилкові адреси

У Повідомленні Комітету Збереження Спадщини сл. п. Бориса Мартоса, кол. прем'єра Уряду УНР, трапилася помилка у поданні адреси пропущено рядок. Правильна адреса звучить: Self Reliance Federal Credit Union - 734 Sanford Ave., Newark, N.J. 07106. Acc. 2329.

Така помилка трапилась і в адресі, поданій в надрукованому в „Свободі" з 17-го серпня („Бандуристи Амбасадори") повідомленні про ініціятивний комітет для створення „Об'єднання бандуристів у вільному світі". Зацікавлені повинні зголошуватись на адресу: Nick Czorny 84-82, 164 th. Street, Jamaica, N. Y. 11432.

Концерт студентів проф. Зої Маркович у Філядельфії

Двадцять дев'ять років проводить успішно свою Музичну Школу — Студію в Америці проф. Зоя Маркович. Кожного року відбуваються річні концерти, в яких учні виявляють свої таланти. Програми концертів завжди дбайливо опрацьовані і стоять на високому рівні.

Проф. Зоя Маркович відома піяністка-педагог, консультант в американських музичних коледжах, зараховується до кращих педагогів. Вона належить до багатьох американських, музичних об'єднань.

Високо оцінила працю проф. Зої Маркович американська преса — „Льоган Таймс'', в червневому цьогорічному числі журналу, пишучи, що концерт мав великий успіх.

Метода гри на піяно, стосована проф. З. Маркович, продовжує методи гри на фортепіяні визначного піяніста композитора Франца Ліста.

„Льоган Таймс'' також відмічає, що проф. З. Маркович є однією з найліпших професорів.

Учні проф. З. Маркович розкидані по цілому світу, продовжують навчання гри на фортепіяні... І так, наприклад, Ольга Пендзей Тарапацька, талановита піяністка і педагог, закінчила Королівську Консерваторію в Торонто, в Канаді і має свою власну Музичну Студію.

Проф. З. Маркович є членом багатьох українських установ, організатор і мистецький керівник славного зі своїх власних концертів в Америці і Канаді „Соловейки'', автор двох збірників пісень „Співають соловейки''... і довгожданної платівки „Музика З. Маркович''.

Дня 18-го червня у залі Спортового Т-ва „Тризуб'' у Філядельфії, відбувся концерт Музичної Студії проф. Зої Маркович.

Програма складалася з двох частин грати музичні твори композиторів: Моцарта, Шумана, Чайковського, Ґріґа, Шопена, Ліста, Косенка, Ревуцького, Барвінського, Лисенка, Надененка, Безкоровайного та інші.

У першій точці програми відіграли дует „Колискова Музика..." Бер, Андрій і Кристина Комановська.

Чергову точку композиції Дублянського, дуже добре виконав Івась Шперналь, що є дошкільним учнем.

Дуже добре грала також талановита Зіна Квітковська, виконуючи „Танок" Барвінського.

У першій частині концерту брали участь також Юля Батицка, Євген і Мирон Солтис, Андрій, Марія, Іван, Гриць Лужецькі, Ляна і Наталія Дмитришин, Ярослав Смолій. Усі ці виконавці першої частини грали дуже добре.

Роман і Богдан Бачари закінчили першу частину українським дуетом, виконуючи його прекрасно на чотири руки.

У грі студентів, зокрема треба відмітити гру Романа Лупаня, який прекрасно виконав твори Шопена і Ревуцького. Р. Лупань є визначним учнем Студії і цього року він заграв концерт Моцарта в супроводі оркестри.

До перших учнів (иць) належить також Рената Яремович, яка бездоганно виконала „Полонез'' Шопена. Прекрасно музикально виконала Моцарта „Фантазію'' Оля Васілів. Кристина Квітка добре заграла Ліста „Ракочи". Христина Комановська виконала два прелюди Шопена, вона є дуже здібна учениця. До передових учнів належать: Марія Смолій, Роман і Діана Ткач. Вони проходять програму річної науки подвійно.

В концерті взяли ще участь: Світляна Квітка і Андрій Карбівнич, Люба Пришляк і Ліда Батицька. Вони грали також дуже добре.

На закінчення концерту студентів „Темпел'' університету, „Коледж-Мюзік" Ляур Райбрідж знаменито виконала „Сонату" Ґріґа.

Кожна точка була нагороджувана рясними оплесками. Програмою вміло проводив п. Володимир Лупань.

Вдячні батьки обдарували проф. Зою Маркович квітами, дякували за творчу працю, побажавши їй і надалі якнайкращих успіхів.

О. проф. Іван Попель

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Дві промоції в УВУ

Мюнхен (УВУ) — Склалося так, що в літньому семестрі 1978 р. промувалося в УВУ двох зрілих громадян із скристалізованим обличчям та відомих серед свого оточення із своєї активности, і відповідно до того обидві промоції були спеціяльно змістовні.

Першим 24-го липня промувався на філософічному факультеті Михайло Кіндрачук, бакалар та маґістер Саскачеванського університету, довголітній інспектор шкіл (понад десять років) у Саскатуні, на підставі праці „Інститут ім. П. Могили 1916-76 рр". Його промоція набрала спеціяльного значення в зв'язку із недавньою промоцією на поч. д-ра УВУ б. прем'єр-міністра Дж. Діфенбейкера, що мала місце саме в (саскачеванському університеті, канцлером якого є Дж. Діфенбейкер. Тому що при тому університеті незабаром буде відкритий спеціяльний центр студій ім. Дж. Діфенбейкера, відкриваються можливості тіснішої співдії УВУ із тим центром і цілим Саскачеванським університетом взагалі. Така співдія була б дуже важлива, якщо зважити, що при тому університеті діють два наші інститути — ім. П. Могили та Слуги Божого Андрея, і було б дуже бажаним, щоб саме УВУ зміг присвятити більше уваги питомцям обидвох інститутів, дбаючи про поглиблення їх українознавчих знань. З другого боку від двох років набирають значення педагогічні курси при УВУ, і у цих курсах повинні обов'язково брати участь ті учителі-українці, які навчають у школах чи доповняльних курсах українознавчих предметів. З обидвох поглядів завдання саме інс. М. Кіндрачука, як постійного репрезентанта УВУ на тому важливому терені, набирає особливого значення, що при своїх виступах після промоції підкреслили в заключних ґратуляційних словах в рівній мірі Ректор, що й промотор проф. д-р Я. Рудницький.

Друга промоція відбулася 11-го серпня, на факультеті права та суспільно-економічних наук. Промувався проф. Католицького університету з Буенос Айресу, Михайло Василик, який у цьому університеті викладає із 1964 р. політичну економію, ставши 1967 р. завідуючим катедри „Економіки Східньої Европи'' та „Економіки Арґентини"; у 1972 р. М. Василик отримав покликання на надзвич. професора, а одночасно є він головою філії Українського Католицького Університету у Арґентині. Промоція відбулася на підставі праці „Українці в Арґентині". Варто відзначити, що після промоції мав новий доктор прилюдну доповідь для мюнхенської громади н. т. „Українці в Арґентині та проблеми суспільної інтеґрації''. Доповідь була ілюстрована двома дуже цікавими фільмами і втішалися дуже великим зацікавленням авдиторії. Д-р Василик, активний пластовий діяч та виховник, буде природним зв'язковим УВУ для Арґентини, як перший доктор УВУ із цієї країни. Рецензентами праці були проф. д-р В. Кубійович та проф. д-р Б. Кордюк.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Увага! *Увага!*

Торонто і околиця — Канада!

В понеділок, 18-го вересня 1978 року, о год. 7:00 веч.

в залі парохії Пресв. Євхаристії

при 515 Broadview Avenue

в Торонті, Канада

відбудуться

РІЧНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС ТОРОНТОНСЬКОЇ ОКРУГИ

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір президії зборів.
3. Звіти уступаючої Управи.
4. Звіти Контрольної Комісії.
5. Вибір нової Управи.
6. Плян праці на будуче.
7. Слово головного предсідника УНСоюзу Д-ра ІВАНА ФЛИСА та членів Екзекутиви присутніх на Зборах.

До участи в Зборах запрошується представників усіх Відділів Округи, а саме: голів, секретарів, касирів, членів Контрольної Комісії і делегатів останньої Конвенції. Також до участи в нарадах запрошується членів УНСоюзу міста Торонта і околиці.

В Зборах візьмуть участь:

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНСоюзу
Сен. Павло Юзик, головний директор для Канади
Василь Дідюк, головний радний

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Богдан Зорич, *голова*
Василь Сідляр, *секретар*
Семен Левицький, *організ. референт*
Яків Бурій, *касир*

Дружина копаного м'яча ОДУМ-у „Динамо" виграє чемпіонат в Міннесоті

Міннеаполіс, (а.л.) — Філія ОДУМу в Міннесоті вже віддавна проводить різнобарвну діяльність у вихованні та згуртованні української молоді, як: капеля бандуристів, виступи на національних святах, лещатарський клюб, круглорічна праця гуртків юного ОДУМу при парафії св. Михаїла в Міннеаполісі та при парафії свв. Володимира і Ольги в Сейнт Полі, семінар українознавства, переповнені молоддю та зокрема популярні щорічні літні табори та багато, багато інших форм активности — все це свідчить про життєздатність філії та енерґію її провідників в Міннесоті.

Ще минулого року було створено дружину копаного м'яча, яка відразу почала підготовляти себе до зустрічей з іншими дружинами. В цьому році, дякуючи спонзорові філії Товариства ОДУМівських Приятелів (ТОП) дружина здобула уніформи та ввесь додатковий споряд, вибрала собі назву „Динамо" і стала членом Міннесотської Джуніор Соккер Ліґи. На цей час в дружині вже було 24 членів. На тренера запрошено Святослава Мірзу, який має відповідну професійну освіту та кваліфікації вчителя спорту. Асистентами п. Мірзи стали Леонід Рябокінь і Анатолій Лютаревич.

Завдяки наполегливій праці п. Мірзи дружина скоро вже була готова до змагань в рамках Джуніор Ліґи. Під час дуже гарячого сезону „Динамо" досягла багатьох успіхів і нарешті здобула собі право на фінальні змагання за чемпіонат в 3-й дивізії Міннесотської Ліґи копаного м'яча.

До змагань за чемпіонат стали вісім дружин. У той час більшість грачів „Динамо" перебували на таборі ОДУМу і їх відпущено з табору, щоби вони взяли участь у фінальних змаганнях. Перша гра з американською дружиною відбулася у суботу, 5-го серпня і закінчилася перемогою „Динамо" з рахунком 3:0. Це дало можливість одумівській дружині вийти на наступний щабель фінальних змагань. Наступна гра відбулася у неділю, 6-го серпня. Ця гра була дуже завзята, противник був сильний. В останню хвилину гри динамівці забили переможного ґоля і закінчили з вислідом 3:2. Нарешті остання гра за чемпіонат була великою демонстрацією фізичної сили та уміння динамівців до невгаваючого тиску, доброї коорпорації та прагнення до перемоги нашої дружини. Було мило дивитися, як за порівняно короткий час під добрим керівництвом своїх тренерів члени команди досягли таких гарних результатів. Чемпіонат здобуто з рахунком — 7:0. Змаганнями за першенство керував Леонід Рябокінь, асистент головного тренера.

Дружина грала в складі: Богдан Лисий — капітан, Мих. Лютаревич і Павло Гайовий — заступники капітана, Віктор Гуща, Михайло Боднарчук, Джон Гав, Марко Сидоренко, Тарас Коновал, Андрій Пундяк, Андрій Рябокінь, Петро Глоба, Данило Молочик, Джон Седляк, Давид Лавсон, Джім Гальстром — воротар.

Після перемоги, одумівці-динамівці цілою дружиною повернулися назад до табору, де їхні друзі — все населення табору в числі понад 100, що через телекомунікацію переживали з ними радісні хвилини перемог — влаштували їм щиру товариську зустріч та святкування перемоги.

III фестиваль української молоді на Верховині, в Ґлен Спей

Ґлен Спей, Н. Й. (І. Д.). — Від 28-30 липня відбувався на Верховині III-ій фестиваль української молоді, що зібрав тисячі глядачів. Були гості з багатьох стейтів Америки, провінцій Канади, були з України, Австралії й Бразилії. Фестиваль відкрив патріотичною промовою президент Українського Братського Союзу І. Олексин, заповідачем був Богдан Зайців з Вінніпеґу. Виступали танцювальні групи: „Волошки" під проводом п. Зої Ґраур-Корсун, ансамбль п. Мілі Осен[illegible]чко з Гемпстеду, Н. Й., „[illegible]снянка", група ОДУМ [illegible] Торонта під проводом М. Балдицького і „Русалка" з Бурлінґтону, Онт., Канада під проводом Н. Стецькович-Небесної, оркестри: „Соняшник" з Ню Джерзі, „Черемош" з Монтреалю, „Ізмараґд", „Нічні Мелодії", солістки сестри Дона й Галина Ваверчак з Монтреалю. Були чотири концерти під відкритим небом на великій сцені. В п'ятницю й суботу були забави. На площі біля пам'ятника І. Франка були шатра, де наші мистці й фірми виставили свої речі: картини, різьби, кераміка, вишивані сорочки, писанки, сувеніри, відзнаки, коралі, ювелірські вироби, платівки тощо. В суботу, 29-го липня наш „балюніст" Р. Валіґунда піднявся і літав над площею у великому синьо-жовтому бальоні. Були кіоски видавництв: „Форум", ТУСМ, Комітету оборони совєтських політв'язнів і „Катаракт" з Торонта.

На фестиваль прибули визначні гості, як головний предсідник УНС, д-р І. Флис, заступники його: пані Марія Душник і д-р М. Куропась, були також представники української й американської преси. Редактор Джері Пронько перевів пресову конференцію. Між публікою було багато американців.

Місцева американська преса присвятила багато місця фестивалеві. Українські фестивалі молоді, що почалися на Верховині в 1976 р., здобули собі добру славу серед українського й американського громадянства. Вони підтримують українську традицію, культуру, мистецтво, скріплюють українську національну ідентичність, дають нашій молоді добру нагоду пізнатися, зблизитися, подружитися та закладати родини.

Такі фестивалі повинні відбуватися у всіх більших осередках нашого поселення в Америці й Канаді.

ДОРОГОВКАЗ

(Продовження зі стор. 2-ої

трагедії під терором ворожих окупацій дозволили письменникові змалювати картину запеклого змагання Україні сил, за панування над українською землею, і в тому змаганні по обидвох ворожих сторонах побачити уставлених проти себе рідних братів, одягнених ворогом у їхні, ворожі українській правді, ворожі однострої. Іван Багряний, як ніодин із наших письменників зрозумів і відчув глибінь української трагедії і зумів передати її мистецьким словом, трагедію, що переслідує нашу історію від століть.

І тут щойно з'являється жаль — щирий жаль, що немає Івана Павловича між нами, саме тепер, коли чуємо такі сильні голоси діячів українського літературного процесу в Україні, голоси, що збігаються в унісон з голосом Івана Павловича Багряного. Коли Іван Павлович говорив, що українське вільне слово пролунає ще з уст українських комсомольців, то малохто у той час хотів вірити у це. Яка радість сіяла б на обличчі Івана Павловича, коли би він мав нагоду взяти у руки книгу патріотичних поезій про право України розмовляти вільно із своїм сином-поетом комсомольця Василя Симоненка, чи співчувати із членом комуністичної партії і бійцем у цій, не-своїй рідній, військовій формі під час останньої війни письменником Миколою Руденком, що взяв на себе хрест, щоб його донести до завіреного воскресіння, та й усіх тих сильних духом України поетів-борців, що в обставинах терору і партійної індоктринації віднайшли свій власний рідний голос і понесли його в народ, разом із голосом Івана Багряного, як вияв отого одного і єдиного українського літературного і національного процесу, що його визначив на з'їзді українських письменників в Ню Йорку Іван Багряний перед двадцяти роками.

Для нас — письменників в еміграції — Іван Павлович Багряний живе, живе не тільки у своїх творах, але і в тих думках, що є нам дороговказом і стали нашими.

ЗНАЙДЕНО ОСТАНКИ МАМУТА З-ПЕРЕД 40 ТИСЯЧ РОКІВ

Київська „Молодь України" інформує, що в „Таймирській тундрі на північ від Хананги, на березі річки Велика Лісова Роззоха, знайдено останки мамонта-гіганта, який жив 40 тисяч років тому. Совєтські вчені обраховують, що коли він згинув, йому могло бути близько 50 років. Сама вага голови без бивнів досягає 300 кілограмів. Незвичайно могутні бивні мають 20 сантиметрів у поперечнику біля основи. Діяметр стопи є майже півметра.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1978 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст. Проситься всіх чл. прибути та вирівняти вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!